

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

NYELVEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENÓ.
HOYAS SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELMÉRŐ SZERKESZTŐ.

VITFZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

Haller István, Gömbös Gyula és Wolff Károly lesznek a numerus clausus-módosítás ellen tiltakozó debreceni nagygyűlés szónokai

(A Hajdúföld tudósítójától.) Hirt adott már arról a Hajdúföld, hogy a debreceni magyar társadalom impozáns nagygyűlésen tiltakozik a numerus clausus törvénynek olyirányu módosítása ellen, amely megsemmisíteni kívánna annak magyar fajvédelmi jellegét. A nagygyűlésen,

amely a jövő vasárnap, november 27-én fog lezajlani Debrecenben, huszonhét keresztyén nacionalista egyesület részvételével, megjelennek a magyar hazafias társadalom vezéralakjai: **Haller István** ny. miniszter, **Gömbös Gyula** és **Wolff Károly**, akik a Tiszántul metropolisá-

ban is hirdetni fogják a nemzeti öncéluság hatalmas igéit. A nagygyűlésre, amelynek időpontjáról és helyéről a rendező nagybizottság felfüggesztése és a keresztyén sajtó útján értesíti a nagyközönséget, nagy lelkesedéssel készül az egész Tiszántul keresztyén magyarsága.

„A magyarság ujjaszületéséhez kizárólag a keresztyénség nyújthat erkölcsi alapot“

Dr Haendel Vilmos nagy beszéde a Ker. Nemzeti Liga debreceni közgyűlésén
Az egyesület táviratilag üdvözölte Magyarországi Kormányzóját

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztálya, mely közel hét esztendei fennállása óta a társadalom legszélesebb rétegeinek gondolatvilágát itatta át a keresztyén-nemzeti ideológia tartalmával s amelynek működése felbecsülhetetlen értékekkel s eredményekkel gazdagította a nacionalista irányzatot, szombaton délután 6 órakor tartotta közgyűlését József királyi herceg-utcai székházának dísztermében. A nagyszámú közönség sorában megjelentek: dr Haendel Vilmos elnök, egyetemi tanár, dr Dávid István táblabíró, a Liga ügyvezető elnöke, dr Perjessy Mihály, dr Matolay Gábor kir. ítélőtáblai tanácselnök, dr Balás Károly kormányfőtanácsos, MÁV üzletigazgató, dr Wattay József kir. főügyész helyettes, Schindler Vilmos ny. MÁV üzletigazgató, a debreceni Keresztényszociálista Párt s a Ker. Gazdasági Párt elnöke, dr Galánffy János kir. közjegyző, kormányfőtanácsos, a debreceni Közjegyzői Kamara elnöke, Sixty Emil, a Nemzeti

Jegybank h. igazgatója, ifj. Szele György, az Ébredő Magyarok Egyesülete debreceni csoportjának alelnöke, dr Debreczeni Barna, a Debreceni Első Takarékpénztár ügyésze, Wilhelms Emil, az Osztrák-Magyar Bank volt igazgatója, dr Bohuss Károly postaigazgató, Korbély József kormányfőtanácsos, a Berettyó árvízszabályozó társulat igazgatója, dr Tóth Emil, a Kékek Clubja elnöke, Beznák Aladár, a Hangya igazgatója, Serly Gusztáv nagybirtokos, dr Koós György kir. járásbíró, alelnök, dr K. Nagy Zoltán törvényszéki bíró, dr Tunyogi Szűcs Géza, dr Jóna Kálmán, dr Tervegy Tamás, dr Vargha Alajos, dr Nagy János, dr Pórszász Károly ügyvédek, Csernátó Alajos MÁV főfelügyelő, Martinek Ferenc takarékpénztári főtitkár, dr Szabó Márton, dr Bessenyei Lajos főgimnáziumi tanár, vitéz Szabó Pál, dr vitéz Gaál Károly, Kulesár Dezső nagykereskedő és Debrecen magyar társadalmának sok más előkelősége.

Dr Haendel Vilmos elnöki beszéde

A közgyűlést a Nemzeti Hízek egy elimádkozása után dr Haendel Vilmos egyetemi tanár nyitotta meg nagy tudományra valló és éles logikájú beszéddel. Hivatkozott dr Bessenyei Lajos professzornak a Liga által most kiadott nagyértékű történefilozófiai értekezésére, mely a néplelek válságával foglalkozik. A tanulmány szerint — mondotta Haendel Vilmos — a népeknek, mint egyes egyéneknek életkoruk van: születnek, élnek és meghalnak. Erőből a problémáról beszélni rendkívül nehéz dolog, hiszen a tudomány világában még az állam s a nemzet is tisztázatlan fogalmak. Annyit azonban meg van állapítva, hogy a történelem minden népnek ki-mérte az élettartamát, csak azt nehéz diagnosztizálni, hogy népek, mint a magyarok, mikor érkeznének el életkoruk utolsó stádiumához? Vannak-e például a mi esetünkben oly normatívumok, melyekből következtetni lehet arra vonatkozólag, hogy az ezeréves ma-

gyarság átélhet-e egy második ezredét?

Magyarországot veszedelmes körlepte el és ha valami csoda nem jön közbe, úgy föltétlenül a végromlásba jutunk.

Vajjon a magyar néplelek elérte-e ehez a korhatárhoz? A halált a hanyatlás előzi meg, tehát fizikai, szellemi és erkölcsi tekintetben vizsgálunk kell a hanyatlás fokát. A fizikai szempontból való vizsgálat antropológiai kérdés, melynek eredményét pontosan nem tudjuk megállapítani a történelmi adatok hiánya miatt, annyit azonban megállapíthatunk, hogy a magyar nép ezen a téren nem igen hanyatlott. Ha a szellemi erők kérdését tekintjük, úgy örvendetesen tapasztaljuk, hogy a magyarság minden társadalmi rétege rohamosan kulturálódik. Hanyatlás erkölcsi téren mutatkozik és itt nemcsak szexuális területen vannak rendkívül szomorú eredmények, hanem

az általános morális statisztika is megdöbbentő adatokkal szolgál.

A magyar néplelek legfőbb válságának oka az erkölcselenség. Sem az alsó-, sem a felső-, sem a középosztály nem intakt. Az ugynevezett utódállamok etekintetben lejjebb állanak ugyan, de ha kultúrforrásról beszélünk, akkor mi nekünk sokkal magasabban kellene állanunk. Treitschke meg volt győződve, hogy egy alakul a történelem, ahogyan azt az igazság követeli: vég-eredményben mindig ez diadalmas-kodik. Ő azonban arra is figyelmeztet, hogy ezt az elvet nem szabad durva materializmussal alkalmazni, csak abban az esetben, ha egy nagy történelmi kor, mint például a római vagy a görög lezáródik.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim — mondotta Haendel Vilmos — mi 1919-ben a krisztusi tanok mélyébe, az örök élet forrásába nyultunk, mert

a keresztyénség az az alap, amely altruizmusával a legmagasabb erkölcsi erőt nyújtja.

Egyetlen vallás sincs, mely megfiatalítottabb és konzerválódabb lenne a keresztyénségnél.

Dr Dávid István jelentése

Az elnöki jelentés után dr Dávid István kir. ítélőtáblai bíró, ügyvezető elnök olvasta fel mély értelmű költői szépségekben gazdag évi jelentését.

— A haza és a vallás ellenségei ma már újra résen vannak. A Ligának hivatása és célja a magyar faji, keresztyén világnézet öntudatosítása és az életbe való átvitele. Ennek a feladatának az egyesület az elmúlt esztendőben még fokozottabb mértékben tett eleget. Mint a maga terepén vezető társadalmi egyesület székházat vásárolt, ezt berendezte és klubéletet teremtett. Támogatta a keresztyén sajtót és a rendkívüli módon kifejlődött Hajdúföldnek rövidesen otthont ad székházában s így megteremtí annak a lehetőségét, hogy a Tiszántul vezető sajtóorgánuma a keresztyén

A halhatatlanságot nem vindikálhatjuk magunknak és mindent el kell követnünk az erkölcsi hanyatlás megakadályozására.

A magyarság jövője útja a lelki regenerációtól függ.

El kell távoztatni az ártalmas hatásokat és akik fent, a kormányruháknál ülnek, képviseljék a legtisztább erkölcsiséget.

Mikor a magyar nemzet a halálos ágyán feküdt, két orvos állott mellette: a keresztyén-nemzeti irányzat és a liberalizmus. Az előbbi rendkívül nehéz diétát rendelt és teljes önmegtartóztatást javasolt. A liberális orvos könnyű orvosszerelet akart gyógykezeltetni: mindent megengedett s csak azt kérte, hogy legyen a háziorvos. A magyarság ezt a második orvost választotta s ez az oka annak, hogy nem gyógyult meg.

Amit a magyar nemzet a forradalmak után nem látott be, azt majd be fogja látni, mert ha nem, úgy megkegyelmezhet az Isten egyszerű-kétszer, de a végromlás előbb-utóbb bekövetkezik. Lássuk be azt, hogy nem voltunk igazi keresztyének, lássuk be azt, hogy nem voltunk igazi magyarok.

Megingott nálunk a jogeszmé szentsége

Égbekiáltó példája ennek a valorizációs javaslat, amely annyira megtámadja a jogeszmét, hogy az szinte példátlanul áll a történelemben. Fel akarják huzni a zsilipeket, hogy a nemzetbomlasztó elemek újra beronthassanak a magyar közéletbe és ott vannak a pénzes borítékok, melyek a tisztviselő-asztalokra jutva, előbb-utóbb előidéznek azt az állapotot, hogy a magyar tisztviselő nem az állam, hanem a kormány tisztviselőjének tekinti magát.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Konkluzióképen csak annyit mondom: ha élni akarunk, fel kell támasztani a magyar faj ősi erőnyeit. A gondolatokban gazdag és mindig végig lebilincselő beszédet a közönség szünni nem akaró tapsviharral fogadta.

mozgalmak irányító központja lehessen.

Jelentése során kiemelte Martinek Ferenc pénztáros érdemeit, majd ismertette a Liga tevékenységét, mellyel a békerevizio ügyét szolgálja.

Az egyesület működési körébe vont a egyetemi ifjúságot, előadásokat, összejöveteleket rendezett, könyvjutalmakban részesítette a középiskolai ifjúságot és fajvédelmi könyvtárt létesített.

A nagyértékű elnöki jelentést

a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel a Liga jegyzőkönyvébe iktatta.

Ezután

dr Pórszász Károly ügyvéd tartalmas igazgatói jelentését,

Dr Szabó Márton
főgimnáziumi tanár pedig a könyvtári jelentést olvasta fel, melynek során bejelentette, hogy az egyesület több értékes kiadvánnyal, így Dinter: „Vérrontó, bűn” című regényével és a Liga halhatatlan emlékü, tudós tagjának, dr Zivuska Jenő Platon-tanulmányával gazdagította a magyar irodalmat.

A Kormányzó és Wolff Károly üdvözlése

Leirhatatlan hatást váltott ki a közönség tagjaiból vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály főtitkárnak, a Hajdúföld főszerkesztőjének bejelentése, aki felolvasta a Kormányzó Urhoz és dr Wolff Károly országos elnökhöz intézendő üdvözlő táviratok szövegét.

Magyarország Kormányzójához, a Liga a következő sürgőnyt küldte:

Kabinetiroda, Budapest, Vár.

Az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga debreceni Osztálya közgyűlése alkalmából mélyszégyen magyar hűséggel és hódolattal köszönti a nemzeti megújulás gondviselőjét, Magyarország Kormányzó Nagyrát, törhetetlenül bizva és munkálkodva azoknak a szent céloknak szolgálatában, amelyeket a felszabadító Fővezér tűzött ki elé.

A jelen voltak felállással adtak kifejezést az Államfő iránt érzett hódolatuknak. A Wolff Károlyhoz intézett távirat szövege a következő:

Wolff Károly országgyűlési képviselő, országos elnök urnak

Budapest

Károlyi-utca 22.

A Liga debreceni Osztálya változatlan ragaszkodással és tisztelettel üdvözlő közgyűléséről országos elnököt azzal a szívből jövő óhajjal, hogy továbbra is változatlan erővel és eredményességgel vezérrelje táborunkat Magyarország megújulásának harcában.

Haendel elnök.

A választmány kiegészítése

A Ker. Liga debreceni osztálya ezután kiegészítette tisztikarát. Egy hangú lelkesedéssel megerősítette igazgatói állásában dr Pórszász Károly igazgatót és főtitkári minőségében vitéz Kolosváry-Borcsa Mi-

hályt. A választmány új tagjai lettek: Martinek Ferencné, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihályné, Bezdák Aladár, Wilhelms Emil, dr Pauchly Géza és dr Fazakas Sándor. A közgyűlés, melyet dr Dávid István né-

hány bejelentése után dr Haendel Vilmos rekesztett be, a Himnusz lélekemelő hangjai mellett ért véget.

A nagyszerű közgyűlés után a Liga tagjai mintegy ötvenen a Gambinus-vendéglő különtermében gyűl-

tek össze, hol az egyesület társasvacsorája zajlott le. A barátságos összejövétel, amelyen megjelentek Debrecen keresztyén társadalmának vezető egyéniségei, a legjobb hangulatban a késő esti órákig tartott.

A végső elkeseredésig megy a magyar főiskolai hallgatóság önvédelmi harca

Az ország összes főiskoláiról eltávolították a zsidó hallgatókat — Diáksztrájkjal védelmezi meg a maga érdekeit a magyar diákság — Üszít a liberális sajtó

(A Hajdúföld tudósítójától.) A numerus clausus módosításának tervezete, amelyet pénteken terjesztett a képviselőház elé Klebelsberg kultuszminiszter, állandó izgalomban tartja a főiskolai ifjúságot. Mint ismeretes, pénteken is voltak bizonyos incidensek a budapesti műegyetemen s ennek következményeképpen az egyetem rektora négy hallgatót kitiltott az egyetemről s ellenük fegyelmi eljárást indított meg. A rektori intézkedés nagy izgalmat keltett az egyetemi ifjúság körében s olyan hangok is hallatszanak, hogy ha nem engedik meg a keresztyén magyar ifjúságnak a maga jogos érdekeinek lehető védelmét, abban az esetben kimondják a diák-sztrájkot.

Tüntetés a műegyetemen

A műegyetemi ifjúság óriási elkeseredéssel fogadta azt a hírt, hogy a kultuszminiszter a Ház elé terjesztette a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslatot. Az egyetemi diákság nagy fegyelmezettségére vall, hogy mindennek ellenére nem történt semmi olyan incidens az egyetem épületében, ami bármiféle panaszra adott volna okot. A magyar ifjúság csupán felszólította a vegyeszeti karon a zsidó hallgatókat, hogy azonnal hagyják el az egyetem területét. A zsidók erre lármásan és fenyegetőzve elvonultak a keresztyén diákság soraiba. Ezzel a magyar ifjúság teljesen megtisztította a műegyetemet a zsidóktól.

Minden főiskoláról eltávolították a zsidókat

A tudomány egyetem bölcsészeti fakultásán már súlyosabb incidens váltott ki egy zsidó hallgató provokatív magatartása. Ezen karon ugyanis a magyar diákság felszólította a zsidó hallgatókat, hogy azonnal hagyják el a termet és az egyetem épületét. A legtöbb zsidó eleget is tett az erélyes felszólításnak és sietve eltávozott az egyetemről, azonban az egyik zsidó hallgató arrogáns fellépésével a végsőkig felingerelte az amugy is felizgatott egyetemi ifjúságot, akit a zsidó hallgató még sértegetett is. Erre a magyar ifjúság erősebb rendszabályokhoz folyamodott, mire a zsidókat végképpen sikerült kitessékelni az egyetemi épületekből. Ugyanez történt a bölcsészeti és a többi fakultásokon is, ahonnan a zsidók sietve távoztak el.

Igazoltatások a debreceni egyetemen

A numerus clausus módosításáról szóló törvény betervezése a debreceni egyetemen is kiváltotta a várható hatását. Semmi súlyos incidens nem történt ugyan a Tisza István Tudományegyetemen, a keresztyén magyar ifjúság azonban a Kollégium kapujában a legszigorúbban ellenőrizte a belépőket. Az egyetem épületébe nem engedték be a zsidó hallgatókat, akik ezáltal semmi erőszakoskodást nem mutattak a behatolásra.

A liberális sajtó uszítása

A numerus clausus módosításának kérdésével kapcsolatban a liberális sajtó állandóan olyan hangucikket közöl, amik a legalkalmasabbak arra, hogy a magyar keresztyén ifjúság anélkül is érthetően felizgatott kedélyét még jobban felverjék. Botrányos viselkedésnek tüntetik fel a magyar keresztyén ifjúság viselkedését, amikor ez az ifjúság csak a maga jogos érdekeit védelmezi. Érthető, hogy az ilyen sajtókirohanások még sokkal nagyobb mértékig felcsigázzák a magyar ifjúságot, amelyet anélkül is a legnagyobb sérelem ért akkor, amikor a kultuszminiszter a képviselőház elé terjesztette a magyar ifjúságot védő egyetlen törvényt, a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Mit mond a kultuszminiszter

Klebelsberg kultuszminiszter az egyetemi ifjúság tiltakozásával kapcsolatban kijelentette, hogy a diákság ellen szigorú intézkedéseket helyez fogantatóra. A kultuszminiszter a keresztyén magyar diákság érdekeit védelmező ifjúsági tüntetésekkel kapcsolatban ugynevezett hathatós intézkedéseket óhajtott életbeléptetni, amelyekkel azonban még csak fokozza azt a nagy izgalmat, amit a magyar keresztyén ifjúságban máris kiváltott a numerus clausus módosításának tervezete.

Hirdessen a Hajdúföldben

Zernyei mese

Írta: Székely Molnár Imre.

Istenítélet idő volt. A zernyei kávédaráló elakadt az utban, ahogy vissza akart baktatni az erősen lejtős hegyen.

A vonatvezető és a fékezők szomorúan, tanácstalanul állottak a vas uti töltés oldalán. A hó lassanként térdmagasságra nőtt. Szó sem lehetett a további indulásról.

Erős, nagy pelyhekben hullt a hó. A fenyők tisztelettudóan, mélyen meghajtották koronájukat, nem bírták roppant terhüket, mely néha néha önmagától lekivánczolt róluk. Nagymesszire világosság gyúlt ki. Csak fel-felpislogott. Ördögjárás ideje van, — mondogatták az emberek, — míg nagyszomorúan bukdácsolva elindultak a gelencei őrházhoz. Abban az időben tisztviselője voltam a zabolai vállalatnak és így egyetlen utasa a megrekedt kisonat mozdonyának, ugyanis odamenekültem a hidegtől a mozdony tűzfeljé mellé. Végre az őrházhoz érkezünk.

Örvendő „Isten hozta magukat” fogadott a pályán és széttekintve az egyetlen szobában, Bence bácsinak, az öreg erdőkerülőnek az arcát pillantottam meg. Nagy baj van már ha ő is jtt rekedt. Rézszes ember volt az öreg Bence, de azért áldott jó ember. Elejétől kezdve szolgált a

vállalatot, hát meg is becsülték érte. Sokszor forgolódott a kintinban, a hó szívesen el-elhallgattuk az öreg. A mesék és a nagy kitalálások mestere volt. Olyan ihletett álomlátó, ki mindig önkívületben jár. A meséje erejével mindig magával ragadott, bár — nem egyszer — a kora hajnalban ért a végéhez. Zuhogtak ajkáról a szavak és az erdei vad, káprázató és félelmes romantika hevületbe ragadt. Az öreg mindig kísérteties volt. Ismerte az erdei titkos ösvényeket és minden fának a pontos évszámát tudta a zernyei tétől végig a kovásznai havasokig.

Lefekvésről a jelen esetben szó sem lehetett, mert 10-nél többen voltunk összezsúfolva a szűk kis szobában, hol elegendő szék sem került. Bence bácsi fölvetette a mese fonálát, kijelentvén: igaz dolgot mesél.

— 1870-et számítottak abban az évben a kalendáriumon. Ragyogó májusi éjszaka volt. Az ég milliárdnyi csillagszemével bazsalygott le a földre. Az erdősz-lakásnak hegyre nyíló ablakánál a kedvesét várta Sárika, a vén erdősz egyetlen, gyönyörű leánya. Hamvas keblén összehuzta a hálóköntöst és úgy figyelt bele az éjszakába. Csillagfényes volt a szeme, arcán a szerelem rózsás pírja, míg kezén előredűlve vigyázott a nesze: alovak patáinak dobogására, melyen szerelmesének

érkeznie kell. A szobában aludt az apja, ki rogyásig ázott az italtól és feneketlen mámorában nem is sejtette lánya szöktetésének a merénylétét. Sággy Pista megérkezett ezalatt. A háztól egy hajításnyira megbéklyózta a lovakat és háromszor jelt adott érkezéséről a kakukmadár hangján, majd óvatosan odasettenkedett az ablakhoz. Itt várta Sárika tizenkilenc esztendejének minden tündéri szépségével. Sárika két sima karja alá kapta kebleit és a szemükben összesziporkázott szerelmük. Kabátot akasztott magára és kiugrott az ablakon. Átfogta Pista nyakát és csókot-csókra halmozott szerelmese szájára. Viharzott bennük a szerelem édes remegése, mely így lopottan a legédesebb. Összelelkezve haladtak a lovakig, majd felkapva az izmos kis móc lovakra, nekivágtak az „Asztag”-hegy medrekének.

Gyorsan haladtak felfelé. Hajnal-tájban számították elérni a határt. Oláhországban majd másként lesz — biztatta Pista Sáríkat. Kell ott a magyar ember. Megbecsülik. Apád meg kereshet, ugysem talál meg sohasem! Az erdő pártfogásába veszi az igaz uton járókat és nem adja ki őket. Az erdő titoktartó! Már én nem bírtam nálad nélkül élni! Szerelmesen sugta a szavakat Sárikanak, nehogy felébredje az utmenti alvó fákat. A kis lovak már habot

izzadtak a nagy sietésben, mikor az Asztag-patak legnagyobb vizeséséhez értek. Közel volt már a határ is. A hajnal derengeni kezdett. Apró fénypáncsók törtek elő az ég alján és a hűvös hajnali szél berzenkedett. A sziklák százaszorosán verték vissza a hangot, ahogy alázuhant és tajtékot vert a víz. Keskeny palló vezetett a tulsó partra. Egymásután batorodtak neki a két szál deszkahidnak. Előli Pista ment, utána Sárika vitte a kis hegyi paripa. A hid középen megreccsent a deszka és derékbatört alattuk. Lennt a mélyben a halál örjítő sikolyával zuhantak egymásra. A vizesés lett a sirjuk mindkettőjüknek. Ezért nevezik a „halál utjának” a regátba vezető utat. Babonás ez a hely esti ördög szállásakor — és megborzongott az öreg. — A márvány emléktábla most is ott van a hegyen. Ördögűző Krisztus-feszület van rajta. Az öreg erdősz is meghalt nemsokára bánatában. Dölyfős, magánakvaló ember volt. Nem sajnálta senki.

Itt hosszú szünetet tartott az öreg. Talán a multon gondolkozott.

A hó már derékig ért kinnt és bekandikált az ablakon. Mi meg ébren virrasztottuk át az éjszakát egy szomorú mesével gazdagabban.

Igaz volt, vagy nem volt igaz? Mindegy!

Mi elhittük neki!